

Papieskie Wadowice

Patryk Złotnikow

Historia

Dzieje Wadowic sięgają wieku XIII.

Pierwsza wzmianka o mieście pochodzi z 1327 roku, natomiast prawa miejskie Wadowice otrzymały w 1430 r. po wielkim pożarze, który strawił prawie całe miasteczko.

Prawdopodobnie już wcześniej Wadowice posiadały prawa miejskie, ale nowe nadanie praw miejskich miało wspomóc miasto przy odbudowie. Jednak rozwój miasta uniemożliwiały pożary, wojny, epidemie.

W tamtych czasach rozśławił miasto teolog i filozof Marcin Wadowita, profesor i dziekan Akademii Krakowskiej. W XVII wieku ufundował on szpital dla ubogich i wspierał wadowicką szkołę parafialną.

Ważne daty

24 lutego 1327 - książę oświęcimski Jan I Scholastyk, składa hołd lenny królowi czeskiemu Janowi Luksemburskiemu. W akcie hołdu, wymieniono „Wadowicz” jako miasto.

1400 rok - w pisany po niemiecku dokumencie, miasto Frawenstat (Wadowice), uznano, jako wiano dla żony księcia Jana III – Jadwigi.

10 września 1430 rok - po wielkim pożarze, książę oświęcimski Kazimierz, nadał Wadowicom niemieckie prawo chełmińskie, wykorzystując już pisownię polską.

1496 rok - po wielkiej powodzi (Skawa zalała wielkie obszary Wadowic), książę Janusz V potwierdził prawo chełmińskie.

Ważne daty cd...

- 1802 rok - wykup prawa dominialnego przez gminę miejską, początek wolnego miasta, do rozbiorów miasto stanowiło królewszczyznę. Po rozbiorze było prywatną własnością.
- 1866 rok - powstaje gimnazjum (pierwsza szkoła średnia w okolicy, jej absolwenci rozślawiają Wadowice praktycznie na cały świat).
- 01.06.1888 r. - przez Wadowice przejeżdża pierwszy pociąg.
- 1896 rok - powstaje szpital powszechny.

Ważne daty cd...

- 1900 rok - wybudowano klasztor Karmelitów Bosych (budowę nadzorował św. Rafał Kalinowski, zmarł w Wadowicach pochowany w Czernej).
- 1909 rok - powstaje zakład produkcji opłatków (MAFO) - obecnie ZPC „Skawa”.
- 1918 rok - Wadowice powracają do Polski jako miasto powiatowe.
- 01.09.1939 r. - po wybuchu II wojny światowej, na rzece Skawie utworzono granicę pomiędzy III Rzeszą, a Generalną Gubernią.

Ważne daty cd...

16.10.1978 r. - Wadowiczanie, absolwent wadowickiego gimnazjum z 1938 r., Biskup krakowski, kardynał Karol Wojtyła wybrany zostaje papieżem. Przyjmuje imię Jan Paweł II.

1979, 1991, 1999 - kolejne wizyty Jana Pawła II w Wadowicach

Polozenie

Gmina obejmuje miasto Wadowice oraz 15 sołectw (w nawiasach podano przybliżoną powierzchnię sołectw, w zaokrągleniu do pełnych hektarów): Babicę, Barwałd Dolny, Chocznę, Gorzeń Dolny, Gorzeń Górny, Jaroszowice oraz Jaroszowice – Zbywaczówkę, Kacznę, Kleczę Dolną, Kleczę Górną, Ponikiew, Roków, Stanisław Górny, Wysoką i Zawadkę. Gmina ma 112,49 km² łącznej powierzchni (statystycznie) i 37 402 mieszkańców (stan na dzień 31 grudnia 2004 r.).

Gęstość zaludnienia w Gminie przekracza liczbę 332 mieszkańców na kilometr kwadratowy powierzchni i jest wyższa od średniej dla powiatu wadowickiego wynoszącej 238/km² i dla Małopolski (214/km²), a prawie dwa razy przekracza średnią gęstość zaludnienia kraju (122/km²), jednak gęstość zaludnienia obszarów wiejskich gminy wynosi tylko 177 osób/km².

- - województwo
- - powiat
- - gmina
- - miasto na terenie gminy

Poddebice

Papieska Bazylika

Historia Bazyliki

Najstarsza wzmianka o kościele w Wadowicach pochodzi z roku 1325. Wadowice były filią parafii w Mucharzu. Decyzją biskupa z 1335 roku włączono wadowicki kościół do parafii Woźniki.

Początkowo był on mały i drewniany. W 1440 roku doszło do wielkiego pożaru miasta w którym spłonął również kościół. Budowę świątyni murowanej rozpoczęto w połowie XV wieku. Z tego okresu pochodzi obecne prezbiterium.

18 maja 1726 roku kościół zostaje zniszczony przez drugi pożar miasta.

W latach 1792 – 1798 wybudowano nowy przez majstra murarskiego Franciszka Sosnę - w stylu późnobarokowym, z wieżową fasadą frontową. 29 września 1808 roku konsekracji odbudowanej świątyni dokonał ks. bp Andrzej Rawa-Gawroński.

Prawdopodobnie od początku swojego istnienia kościół był pod wezwaniem Wszystkich Świętych. Staraniem proboszcza ks. Mikołaja Zamoyskiego papież Grzegorz XVI zamienił w 1836 roku tytuł na Ofiarowania Najświętszej Marii Panny.

Historia Bazyliki cd...

W 1857 roku dobudowano od wschodu zakrystię ze skarbcem na piętrze. Pod koniec XIX wieku Tomasz Pryliński, architekt krakowski, dokonał restauracji fasady frontowej kościoła wadowickiego w stylu neobarokowym. Fasadę upiększył bogatą ornamentyką i rzeźbami kamiennymi. Wykonał je artysta krakowski Zygmunt Langman. Przedstawiają Matkę Bożą w otoczeniu dwóch patronów Polski: św. Stanisława i św. Wojciecha. Również w tym czasie wykonał stacje drogi krzyżowej wadowiczaniek, Jan Nepomucen Bizański (1804 – 1878), malarz i rysownik, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

W roku 1922 zakupiono nowe dzwony. W roku 1931 założono oświetlenie elektryczne. W styczniu 1945 roku bomba uszkodziła kościół. Był on przez cały rok nieczynny – nabożeństwa odprawiano w Domu Katolickim zbudowanym w latach 1933 - 1935.

W dniu 25 marca 1992 roku Ojciec Św. Jan Paweł II podniósł kościół Ofiarowania N.M.P. do godności Bazyliki Mniejszej.

Wyrazem hołdu z okazji 25-lecia pontyfikatu Wadowiczaniek na Stolicy Piotrowej jest polichromia Bazyliki namalowana w latach 2002 – 2003 przez artystki z Krakowa PP Aleksandrę Grochal i Katarzynę Dobrzyńską.

Prezbiterium

W prezbiterium uwagę przyciąga odnowiony i ozdobiony polichromią ołtarz główny z wizerunkiem patronki świątyni – Maryi Panny z Dzieciątkiem, której postać zdobi srebrna szata.

Interesujące są malowidła polskich świętych, którzy przypominają Ewangelię ośmiu błogosławieństw.

Od strony północnej znajduje się kaplica Świętej Rodziny. Charakterystyczne jest, iż w miejscu Joachima jest figurka św. Jan Kantego – profesora Akademii Krakowskiej.

W kaplicy tej jest kamienna, barokowa chrzcielnica ze złotą pokrywą, zwieńczona krzyżem. To właśnie przy niej 20 czerwca 1920 roku został ochrzczony Karol Wojtyła, przez ks. Franciszka Żaka - kapelana wojskowego.

Od strony południowej na uwagę zasługuje kaplica Świętego Krzyża z wizerunkiem Ukrzyżowanego Chrystusa.

Obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy

W lewej nawie bazyliki od strony plebanii znajduje się kaplica, w której umieszczony jest cudowny obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy, ukoronowany przez Ojca Świętego – Wadowiczanina – w dniu 16 czerwca 1999 roku podczas trzeciej wizyty w rodzinnym mieście. Od świątyni kaplica oddzielona jest czarną kratą, na której umieszczony jest herb papieski i napis Totus Tuus oraz liczne wota składane przez wiernych w dowód wdzięczności za otrzymane łaski.

Cudowny obraz znajduje się na środku neogotyckiego ołtarza zbudowanego w 1903 roku. W rogu obrazu umieszczony jest złoty, papieski różaniec. Łaciński napis na obrazie „S. Maria de Perpetuo Succursu” - Matka Boża Nieustającej Pomocy.

Obraz od stu lat otaczany jest wielką czcią. Szczególnym kultem cieszy się wśród dzieci i młodzieży. Codziennie przed wyjściem do szkoły modlił się przed nim Karol Wojtyła.

K
a
p
l
i
c
a

Karol Wojtyła

Karol Wojtyła urodził się 18 maja 1920 r. w Wadowicach. Od śmierci matki w 1929 wychowuje go ojciec - emerytowany oficer, "dżentelmen starej daty". Karol, nazywany Lolkiem, jest najlepszym uczniem w mieście, sportowcem i aktorem amatorem.

Po przenosinach do Krakowa rozpoczyna studia na polonistyce na Uniwersytecie Jagiellońskim przerywa je wybuch wojny. Jest aktorem tajnego Teatru Rapsodycznego, pracuje jako robotnik w kamieniołomie i fabryce chemicznej. W latach 1942-45 jako seminarzysta uczestniczy w tajnych kompletach Wydziału Teologicznego UJ.

Biografia

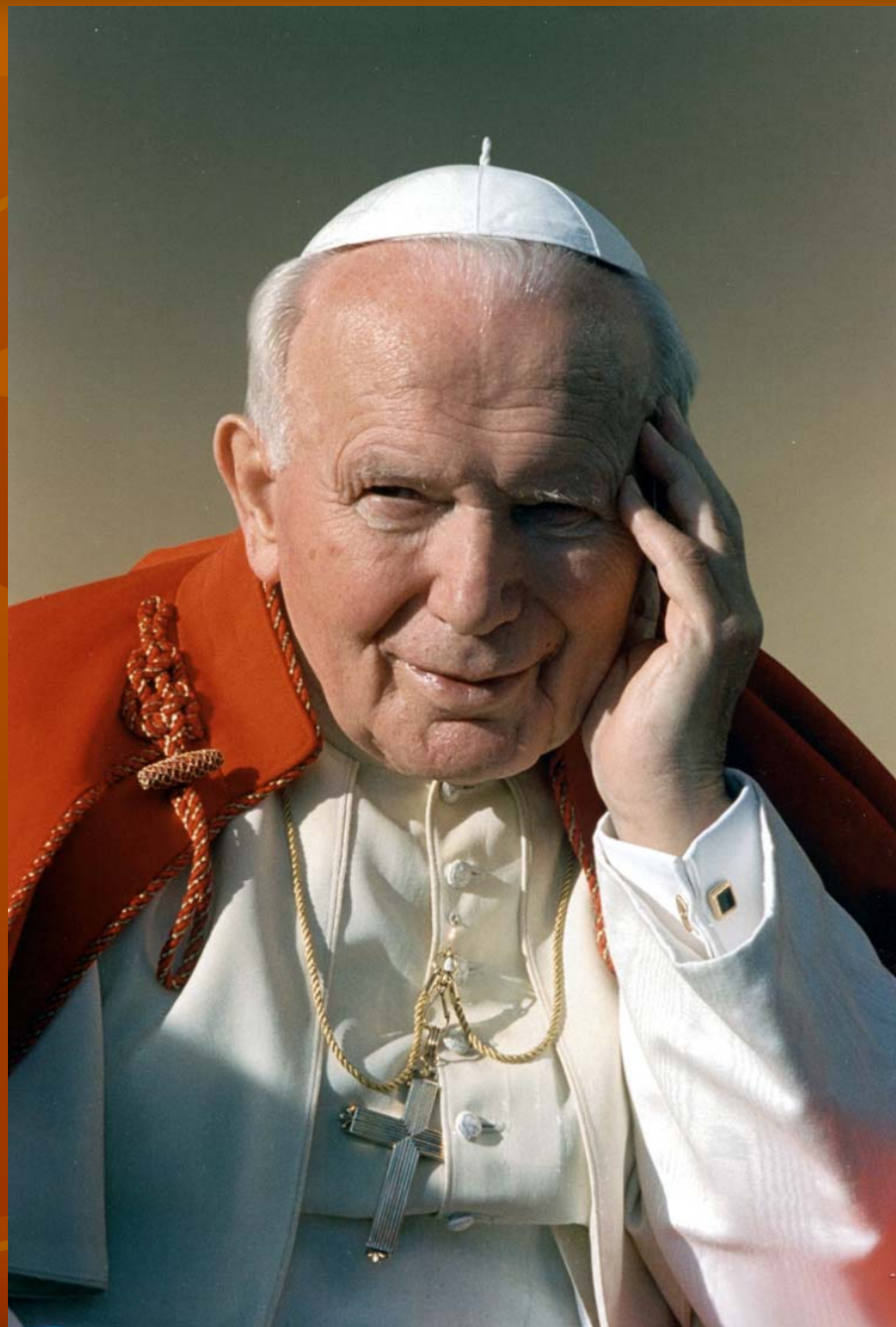
1 listopada 1946 r. otrzymuje święcenia kapłańskie od arcybiskupa Adama Sapiehy. Studiuje teologię w Rzymie, a po powrocie do kraju zostaje wikariuszem w Niegowici i w Krakowie, potem prefektem i duszpasterzem akademickim. W 1948 r. otrzymuje stopień doktora, w 1953 habilituje się. W 1954 r., po zlikwidowaniu Wydziału Teologicznego UJ, rozpoczyna wykłady z etyki filozoficznej na KUL-u. Dużo publikuje. Debiutuje w 1949 r. na łamach „Tygodnika Powszechnego” tekstem o francuskich księżach-robotnikach.

Publikuje m.in. Miłość i odpowiedzialność, Osobę i czyn, dramaty Brat naszego Boga, Przed sklepem jubilera, a także wiersze - pod pseudonimem Andrzej Jawień, gdyż kardynał Sapieha uznał, że księdzu nie przystoi pisać wierszy pod swoim nazwiskiem.

W 1958 r. Karol Wojtyła zostaje krakowskim biskupem pomocniczym, a w 1964 - arcybiskupem. Uczestniczy w soborze watykańskim II (1962-65). W 1967 r. otrzymuje nominację kardynalską, ale nadal zachowuje się niekonwencjonalnie: jeździ na nartach, pływa kajakiem, wakacje spędza ze świeckimi. W drugiej połowie lat 70. zbliża się do środowisk opozycyjnych.

Biografia cd...

We wrześniu 1978 r. umiera Jan Paweł I. 16 października 1978 r. Karol Wojtyła zostaje wybrany na papieża (po raz pierwszy od 456 lat nie zostaje nim Włoch), przybiera imię Jan Paweł II i wbrew zwyczajowi przemawia do tłumu na placu św. Piotra "w naszym języku włoskim". Podczas inauguracji pontyfikatu wygłasza przesłanie: "Nie lękajcie się! Otwórzcie drzwi Chrystusowi!". W marcu 1979 r. Jan Paweł II ogłasza *Redemptor hominis* (o Chrystusie - Odkupicielu człowieka), pierwszą w dziejach encyklikę poświęconą chrześcijańskiej antropologii.

Biografia cd...

W 2003 r. premierę ma poemat "Tryptyk rzymski". W Wielki Czwartek Jan Paweł II ogłasza encyklikę „Ecclesia de Eucharistia”. W maju Papież przemawia do Hiszpanów, zaś w czerwcu pielgrzymuje do Chorwacji – to setna, jubileuszowa pielgrzymka. Z orędziem pojednania udaje się do Bośni.

W maju 2004 ukazuje się książka "Wstańcie, chodźmy!" – papieska "medytacja o biskupim powołaniu". W lipcu w czasie obchodów uroczystości św. Piotra i Pawła w liturgii sprawowanej pod przewodnictwem Papieża bierze udział Bartłomiej I, patriarcha ekumeniczny Konstantynopola.

1 lutego Papież trafia do kliniki Gemelli z powodu powikłań pogrypowych. Przechodzi operację tracheotomii. W czasie Świąt Wielkiej Nocy milczący Papież po raz ostatni, tym razem pośrednio, prowadzi Liturgię Wielkiego Tygodnia. Do uczestników Drogi Krzyżowej w Koloseum pisze: "W moim ciele dopełniam braki udreń Chrystusa dla dobra jego ciała, którym jest Kościół".

Dom Rodzinny Papieża

Historia

W roku 1919 na pierwszym piętrze w domu przy ul. Kościelnej 7 zamieszkali przyszli rodzice Papieża Jana Pawła II, Karol Wojtyła i Jego żona Emilia z Kaczorowskich oraz ich trzynastoletni syn Edmund, zajmując dwa pokoje z kuchnią.

18 maja 1920 r. urodził się tam drugi syn, Karol Józef, Ojciec Święty Jan Paweł II. Jego siostra zmarła wkrótce po urodzeniu, zaś brat Edmund wyjechał po maturze na studia do Krakowa i potem jako lekarz w Bielsku, umarł zarażony szkarlatyną 4 grudnia 1932 r. Po śmierci matki 13 kwietnia 1929 r. Karol wraz z ojcem mieszkali w pokoju z kuchnią, zaś pokój 1 pozostał prawie nie używany.

Na początku lata 1938 r. Karol Wojtyła opuścił razem z ojcem Wadowice, by studiować polonistykę w Krakowie. Większa część umeblowania została zabrana.

W dawnym mieszkaniu rodziny Wojtyłów dokonano później wielu zmian: podłogę z pomalowanych desek zastąpiono parkietem, drzwi między pokojami umieszczone w amfiladzie w pobliżu okien przesunięto na środek ścian, w pokoju przebito drzwi na balkon, zamurowano dwa okna od strony kościoła i zastąpiono jednym, wymieniono stolarkę, wreszcie dołączono trzy dalsze pokoje.

Historia cd...

Wystawa w Domu Rodzinnym Papieża Jana Pawła II ma zilustrować i upamiętnić Jego życie i działalność w Polsce, aż do momentu, w którym opuścił ją na stałe, wybrany biskupem Rzymu.

Na ścianach wiszą fotografie Karola Wojtyły i miejsc gdzie często przebywał. Na wstędze biegnącej po stronie lewej umieszczono fotografie z wielu momentów życia, od dziecka poprzez lata szkolne i studenckie, przyjęcie służby kapłańskiej i biskupiej, wreszcie godności kardynała, aż po wyjazd na konklawe do Rzymu. W pokoju wystawiono książki o Janie Pawle II wydane w różnych krajach świata.

Zakończenie

Dziękuję bardzo za obejrzenie mojej prezentacji.
Mam nadzieję, że się bardzo podobała.